

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

ОБЈАВА

Одлуком Господина Министра Унутрашњих Дела под 28 пр. мес. ПМ 12326, а по споразуму са досадашњим уредништвом, од сада ће се „Полицијски Гласник“ уређивати у министарству унутрашњих дела, зашта је одређен и нарочити одбор под председништвом начелника полицијског одељења.

„Полицијски Гласник“ доносиће од сада у својим бројевима сва званична и службена саопштења по струци полицијско санитарској, све објаве и потернице од стране власти у земљи, а поред тога, доносиће и стручне чланке и расправе.

У недостатку овога, „Полицијски Гласник“ ће примати и износити судско криминалне ствари из области наше и стране литературе.

Саопштавајући ово читаоцима и нашим досадашњим сарадницима, позивамо ове последње, као и све оне који би желели на листу радити, да рукописе шаљу на адресу: Министарству унутрашњих дела за „Полицијски Гласник.“

Радови ће се оцењивати од стране редакционог одбора и хонорисати по 30—70 динара од штампаног табака, као што је то и Министарство званично објавило у бр. 180. „Српских Новина“.

МИКРОСКОПИЧАР У ПОЛИЦИЈСКОЈ СЛУЖБИ

(Наставак)

Случајеви, у којима је таква истрага потребна, многобројнији су но што се мисли. Биће само потребно, да се увек, кад се тиче идентификовања материја и т. д., не задовољавамо тиме, што је дотично тело већ по изгледу „несумњиво“ исто као и предмет с којим га упоређујемо, већ да сваки пут најпре питамо микроскопичара пре но што донесемо коначни суд. Ко у томе чини покушаје, доћи ће до уверења, да се много што шта сматра за различито, што је једнако, и да много што шта изгледа једнако, што није једнако.

Идентификовање конача (вунених и пртених) доста пута је од велике важности и микроскопичар ће у већини случајева исто доказати с највећом вероватношћу. Ваља имати на уму, да он за своје циљеве треба врло мале крајичке, који ће се доста пута наћи, ако је на месту извршеног дела остао какав предмет. Сећам се из сопствене праксе, да су конци давали врло важне доказе, н. пр. конач, којим је била сашивена кецеља, која је остављена приликом једне провале. Кецеља је била од истог плавог платна као и многе друге плаве мушке кецеље. Али конач у истој био је несумњиво исти онај, који је нађен као једини пиваћи материјал у кући осумњиченог. Даље: конач, којим је био прошивен пропис једног дечачића, послужио је за констатовање идентичности леша детињег. Над истим је без сумње било извршено силовање, за тим је убијен; леш на коме није било хаљина нађен је у шуми под грањем готово распаднут; школске књиге дечачићеве нису биле ту, али у малом растојању од леша нађен је један пропис сразмерно добро очуван; корице и исписана места беху искинута, није било ни-

каког знака. Само мајка несталог детета знала је, каквим је концем прошила последњи детињи пропис, те је исти однела у суд; микроскопским прегледом доказана је идентичност. — Један кончић, који је био ушивен у фитиљ приликом покушаја потпаљивања, могао се упоредити с једним концем из шубаре окривљенога и послужио је, као доказ да се исти ухвати као фактички кривац. — Једно мајушно парченце конца беше се задржало на турпији (онде где турпија улази у корице). Микроскопичар је могао да каже, да је то парченце највероватније с горњег краја цена онога капута, што га је осумњичени носио на дан извршења дела.

Од иследника се може много очекивати и у том случају, кад је неко из рубља извадио обележја, знаке. То вађење морало се извршити с нарочитом брижљивошћу и великом вештином, кад нам микроскопичар не може да каже, да је ту било вађења; али у већини случајева моћи ће он да каже више и да докучи чак, каква су раније била писмена и т. д. Од великог значења може бити његово извешје, кад је потребно да се констатује, да ли је извађени знак идентичан с оним знаком, који се налази на неком другом комаду рубља (н. пр. из истог туцета). У таквом једном случају микроскопичар ће тражити ситне трагове оног конца, којим су били начињени извађени знаци; таквих остатака конача наћи ће се готов увек, а нарочито онда, ако је комад рубља са старим знаком неколико пута опран и углачан, тако да су се материја и знак уплели. Ако се сад нађени остатак конача микроскопски упореди с концем из знака на предмету с којим се врши упоређење, може се идентичност готово сасвим сигурно доказати.

Да је тачан преглед хартије доста пута важан, није потребно ни да се спомиње; у важнијим случајевима при фалсификовању исправа, пањкањима, претњама, у кратко при свима злочинима, који се извршују с помоћу хартије и на истој, увек се изврши премећина куће и том приликом се налазе код осумњиченог веће или мање количине хартије. Нађе ли се тада у тој целој гомили хартија, која ма и мало личи на *corpus delicti*, даће се микроскопичару на испитивање. Погрешно је мислити, да већина људи једнога места узимају хартију од једнога или од неколико трговаца. Значајна је баш та околност, да се сваки онај, који је написао нешто злочиначко и истурио из руку, увек боји, да за то употреби куповну хартију. Искуство нас учу, да је готово у свима случајевима, у којима се такав *corpus delicti* показивао месним продавцима хартије, резултат био негативан, дотична хартија није била из трговачког стоваришта од последњег времена, јер се учинилац бојао, да такву хартију употреби; *corpus delicti* је готово увек извађен из неке свеске или књиге, или је то други део неког табака, на коме је први део био исписан и т. д. Испадне ли нам за руком да код осумњиченог нађемо остатак хартије, онда констатована идентичност од стране микроскопичара има потпуну доказну снагу.

Испитивање нечистоће.

Ова испитивања су, могу рећи, таква, да се у њима најбоље може показати микроскопичарева вештина, јер се у већини прилика из најмањег и најневероватнијег може докучити најважније. Али и иследник може у таквим случајевима показати своју вештину, ако је дотични *corpus delicti* најбрижљивије очувао у *statu praesenti*, дакле ако није нечистоћу скинуо и т. д. ако је уопште своју пажњу скренуо на такве маленкости и ако разуме да из онога, што му је дао стручњак, изведе закључке. Све зависи од онога, што смо већ толико пута понављали: цела вештина иследникова састоји се у опажању, везивању, оцењивању.

Да наведемо неколико примера, од какве вредности може бити испитивање нечистоћа.

а) код оружја и оруђа.

Осим крвних мрља, о којима смо већ писали, оружје може имати и других нечистоћа, које могу бити у другом правцу од значаја, јер се дешава да се оно у чишћењу или ношењу упрља нечим другим. Тако је мени саопштен један случај, како је једнога човека, који је пијан грдећи пролазио поред једнога гостионичарског врта, ударио један коњаник сабљом и расекао му главу. На иследников захтев сутрадан су одузете сабље свима коњаницима у гарнизону, који су за ту ноћ имали дозволу, да остану у вароши и сабље су предате микроскопичару, да их испита немали на њима крвних трагова. Ни на једној од тих сабља није се нашао ни најмањи траг од крви, али једна сабља имала је на оштрици једну врло фину зацепотину и у њој је само под јачим увеличавањем нађен мали струк траве. Пошто је истрага била предузета врло брзо и пошто је та травка корицама била заштићена против сушења, то се могло доказати, да та травка није могла бити одавно залеђена за сабљу, јер је била свежа. Дакле онај коњаник, чија је била сабља, као што за тим и сам признао, најпре је ударио оног човека по глави, па је онда сабљу избрсао у росној трави и осушио једном марамом, при чем није удалио ону травку, која је ушла у заосекотину. Овај случај је поучан у толико, што доказује, да се у прегледању неког предмета не треба ограничити само на онај једини објекат, који мислимо да ћемо наћи, већ се морамо проширити на све, што пада у очи или није обично на ствари. Али у том правцу стручњак може само онда радити с успехом, кад познаје случај у свима његовим најмањим појединостима и кад га иследник колико је могуће тачније обавести о целом току ствари. Да је стручњак у напред поменутом случају имао просто упутство, да на сабљи тражи крв, његов би задатак био испуњен, кад би поднео просто негативан извештај. Али он је био обавештен о целом току догађаја, те је одмах, чим је спазио ону травку, схватио откуд она ту и да мора бити од највеће важности.

На сличан начин могу послужити као важан доказ трагови од земље, праха, сасушене течности и т. д. Само се по себи разуме, да је иследнику дужност, да никад не одустаје од микроскопског прегледања, ако он на дотичном оружју и т. д. не примети ништа што би падало у очи, јер прво микроскопом се може открити велика количина важних ствари, које се голим оком не могу видети, и друго сваки стручњак зна, да он мора раставити оружје, оруђе и т. д. и баш на саставним местима тражити сумњиве супстанције. Н. пр. нека сикира могла се најбрижљивије очистити, тако да се чак ни под микроскопом не може опасити ништа. Али ако се скине држаља, може се у ушицама и на оном делу држаље, што је био у ушицама наћи врло важна материјала.

(Свршиће се)

РАСПИСИ

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

ПМ 25933

4. децембра 1899 год.

у Београду.

Начелству округа

На представку Дирекције Српских Државних Железница од 21 јула ове године бр. 9997. да полицијске и општинске власти у опште не воде довољан надзор у питању о чувању железничке пруге, нити брзо и енергично кажњавају железничку полицијске иступнике, — мој је претходник, у вези својих ранијих наређења, под 23 истим мес. и године ПМ 16968, издао потребну наредбу томе начелству, како ће полицијске и општинске власти у будуће поступати у наведеном питању.

Али, како ме железничка дирекција писмом својим од 30 ов. м. бр. 17469 извештава, многе полицијске власти не схватају подједнако своју дужност према издати им наредбама у овом погледу, јер се често дешава: да поједини органи полицијских и општинских власти, улазе у круг рада железничких органа и располажу чуварима пруге без знања њихових секција, циркулишу колосеком и пешке и на коњима и т. д. — као што је био случај на трећој секцији месеца јула и октобра ове године.

То ми даје повода, да свима полицијским властима, дуж железничке пруге, на захтев дирекције, објасним: да њима, поменути наредбама мога претходника, није дато упуство да воде надзор о томе, шта је од стране железничке управе предузето за чување пруге и какав је распоред железничког особља учињен од стране секција, већ им је само наређено, да потпомажу железничко особље у вршењу њихове дужности у погледу чувања пруге од повреда; да спречавају сумњивим лицима приступ на пругу; да на доставу железничких органа енергично извиђају и пресуђују железничке иступе и пресуде о томе брзо извршују, и најзад, да од железнице у свакој прилици отклањају сваку опасност, но, да ни у ком случају не могу чинити диспозиције по самој прузи и са железничким особљем; јер, пругу железничку, са свима њеним постројењима једино су у стању чувати железнички органи, који тај посао разумевају и који су за то лично одговорни.

Саопштавајући ово објасњење начелству препоручујем му, да се са подручним му полицијским и општинским властима у будуће истог објасњења строго придржава у даним приликама, иначе ће дотични органи, за противно поступање, бити кажњени.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

ПМ 26855

18 децембра 1899 год.

у Београду

Начелству округа

Главна Контрола писмом својим од 10 новембра ове год. Бр. 17.844 доставила ми је, како је при прегледу општинских рачуна о приходу и расходу у извесном округу, местна контрола код свих оних општина, којих су рачуни прегледани за 1896 годину — нашла: да ниједан општински рачунополагач, како за раније, тако и за 1896 годину, није са капиталима општинским поступао по уредби од 16 априла 1860 год. бр. 1085 (збор. XIII стр. 164), већ су допуштали, да облигације нису мењане од како је зајам издат, па ни 1896 године; да интерес нису наплаћивали дуги низ година, па ни за годину 1896-ту, или су интерес наплаћивали за по неку годину, а за многи број година не допуштајући чак и то, да интерес достигне и премаши главницу,

У потврду овога, Главна Контрола навела је, да је у наведеном погледу било и оваквих случајева:

1. Да је из општинске касе још 1878 године издато приватним под интерес 100 динара и да на име интереса и отплате дуга није ни паре добивено па ни до 1896 године, за коју се рачун прегледа; да са овим облигацијом није поступљено према поменутој уредби, да су јемци сиротни а и дужни; и да се не зна, који је поименце од рачунополагача одговоран за ову суму.

2. Да извесно лице дугује 200 динара на име аренде наплаћене од 1880 године? да се ова сума нема од куда наплатити од овога арендатора, и да су рачунополагачи од 1880 до краја 1896 године познати, али су рачуни до краја 1895 године разрешени или је случај из члана 52 закона о уређењу Главне Контроле или је по члану 123 истога закона протекло десет година од дана разрешења рачуна, па ова аренда показана на дугу и у рачуну за 1893 годину, у ком случају нема се од кога тражети накнадна штета.

3. Да извесно лице дугује по облигацији од 1878 године 150 динара главног дуга са неплаћеним годишњим интересом од 1880 па све до краја 1896 године, и да са облигацијом није поступљено према поменутој уредби, међу тим добављена су дата, који су поименце у којој години били рачунополагачи, почев од 1878 па до краја 1896 године, али се не зна, ко ће од њих бити одговоран за штету, јер наплата од дужника и јемаца још није тражена.

Достављајући ми наведено, Главна Контрола наводи даље, да је овакво стање општинских капитала, скоро у целој земљи, па ме је за то молила за наредбу, да се оваковом злом стању једном на пут ставе.

С тога овим препоручујем свима полицијским властима, да као надзорне власти над општинама, овима одмах нареде, да оне у најкраћем року сва општинска примања, како по облигацијама, којима су рокови протекли, тако и остала примања

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ма из кога основа она потицала — пречисте, било наплатом, било заменом са новим облигацијама, било пресудама судским, те да се тим путем начисто изведе и утврди: шта је од капитала свакој појединој општини пропало, и, ко носи одговорност за ту штету.

Полицијске власти, увераваће се, бар један пут месечно, како општински судови врше ову моју наредбу и какав је успех отуда постигнут, па код којих часника општинских примете неуредност и немарљивост у наведеном послу, да са њима поступају строго по закону, а дотичне старешине полицијских надлештава лично ће одговарати мени, ако не буду поступали овако, како им наређујем.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

П. № 3237

15. фебруара 1900 год.
у Београду

Начелству округа

Дознао сам, да многа начелства, погрешно поступају при издавању пасоша оним лицима, која ради печалбе прелазе у Румунију, у томе, што у исте пасоше уписују поред носиоца пасоша, још и друга лица, која нису ни у каквом сродству са њиме, но су, често чак из другог села, општине па и среза.

Отуда неминовно наступају ове штетне последице:

1., Држава губи у томе, што није такса наплаћена од свакога, **који мора** за себе пасош водити;
2., Поједини од тих раденика штете се у томе, што по 4. динара дају драгоману за пасоше, а овај то за себе задржи, и трпа по неколико њих у један пасош;

3., По јавну сигурност и ред пак долази друга велика незгода, што се неки раденици, или услед слабости или из ма каквог другог разлога морају враћати раније у Србију но остало друштво, које је у пасошу записано, те је исто принуђено без пасоша у Србију пролазити, где, наравно, трпи велике незгоде и дангубе због тога, што путне исправе нема; док с друге стране са овим пасошем, у коме је ово лице било уписано прелазе друга лица, која никакве исправе немају, те се тако у велико ствара могућност улажењу у земљу разним проблематичним и сумњивим личностима.

Међу тим, корист од свега тога, али неправедна и противу закона, види једино драгоман, који овакове раденике води, и од сваког наплаћује по 4. динара, а потрпа их у пасош по неколико њих, за који плати свега 4. дин.

Да би се у будуће избегле ове против законне и штетне последице по државне интересе, како у материјалном тако и у политичком погледу, а у исто време да би се пресекала помешана недозвољена шпекулација појединих драгомана и оних органа власти, који драгоманима у томе на руку иду, — препоручујем начелству, да од сада строго мотри на то, да се свакоме путнику понаособ издаје пасош за прелазак у Румунију; да се у исте пасоше не уписују и друга лица, осем жене и деце онога, коме се пасош издаје; и, најзад, да се при издавању и пуцавању тих пасоша обрати већа пажња на: лични опис, године старости, особене знаке и на писменост лица, коме се пасош издаје.

Противно поступање чиновника, који пасоше издају, казнићу осетно.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

П. № 4387

6 марта 1900 год.
У Београду

Начелству округа

Господин Министар Народне Приведе, писмом својим од 1. овог месеца СБр. 1566 жали ми се, да полицијске власти, противно распису Министра унутрашњих дела од 14. априла 1893 год. П. № 4596., при подношају својих извешћа првостепеним судовима, о извршеним јавним продајама непокретних имања, не јављају овима тачно и суму тражбине — дуговања — због које је извесно имање продато, те због тога и судови долазе у немогућност, да о томе поднесу тачне извештаје статистичком одељењу, коме су ови подаци неопходно потребни за статистику.

С тога, у вези горњег расписа наређујем свима полицијским властима, да приликом будућих подношања својих извешћа првостепеним судовима, о јавним продајама, увек овима тачно јављају и суму потраживања или дуговања, због које је дотично имање продато, како би статистичко одељење Министарства Народне Приведе, могло имати о томе тачних података, за статистику промена у власништву непокретних добара.

Противно поступање казнићу најстрожије.

Нека начелство ову моју наредбу одмах саопшти свима подручним му органима, ради знања и управљања.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

П. №. 3783

12 марта 1900 год.
у Београду

Начелству округа

Господин Министар Правде 1 фебруара ове године № 16.660, упутио је распис свима првостепеним судовима и наредио им: да најживље настану на томе: да се стечајне масе, које се налазе у току рада, што пре и што брже расправе и да се у будуће предмети стечајних маса не гомилају.

Да се не би у будуће рад судски по овим предметима успоравао тиме: што полицијске власти, наредбе судова, отпуштене им по пословима ове врсте, не сматрају као предмете хитне, као што је то до сада рађено, те их и не узимају у брз поступак, то препоручујем томе начелству: да у будуће полицијске власти првенствено мимо §. 470 грађ. судског поступка, узимају у извршење налоге судова издати им по предметима стечајних маса и да сматрају те предмете као хитне; да се распродаја покретности, а нарочито непокретног имања, какве стечајне масе брзо извршује по наредби првостепених судова, а не да се протеже по 3 и 4 године, као што је то до сада бивало.

Да рад по стечајним масама не би застајао због спорости полицијских власти у извршавању судских наредби, наређено је од стране Господина Министра правде судовима, да један од њихових судија води белешку од свију предмета по којима је писато полицијској власти, за распродају имовине презадужених маса или лица, и да пази да полицијске власти ове продаје одмах предузимају и извршење истих не одуговлаче.

Где се год наредба суда брзо и на време не изврши имаћу могућности да то сазнам, и ја ћу такве небрижљиве чиновнике осетно казнити.

Нека начелство саопшти на потпис ову моју наредбу свима полицијским чиновницима својега подручје и о извршењу ме известити.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Један општински писар упутио је на нас једно овакво питање:

С.. Ј... из К... пресудом Л... првостепеног суда, осуђен је на 10 дана затвора за дело из §. 213 у вези са §. 210 кривичног закона, за нанету јавну увреду Р. Љ. из Р.

Пресуда је постала извршна и послата дотичној полицијској власти на извршење.

Сад приватни тужилац долази код полицијске власти, код које је пресуда на извршењу, и опрашта досуђену казну осуђеноме С...

Овај општински писар пита нас:

Има ли приватни тужилац на то права, и може ли полицијска власт донети решење, да према опроштају не извршује досуђену казну затвора над осуђеним С...?

На ово питање ми му одговарамо:

Да у случају осуда, за овакве кривице, приватни тужилац, по последњем одељку §. 216 казненог законика, има права да у свако доба од тужбе за нанету му увреду одустане па и да само извршење пресуде, којом је тужени за дело увреде на казну осуђен, задржи од издржења, ма да је та пресуда већ постала извршна; и кад приватни тужилац даде своју изјаву о томе, онда, по §. 17 казненог судског поступка, извршење пресуде, што се казне тиче *престаје*.

По томе, кад приватни тужилац, у случају осуде каквог лица за јавну увреду, код дотичне полицијске власти, код које се пресуда на извршењу налази, изјави: да осуђеноме прашта досуђену му казну затвора, полицијска је власт дужна, да му ту изјаву прими и да стане са извршењем пресуде (што се казне тиче), па да исту изјаву са својим извештем достави ономе првостепеном суду, који је ту пресуду и изрекао, на решење, од кога ће очекивати даље наређење; али сама полицијска власт, ни у ком случају није надлежна, да по таквим изјавама доноси своју одлуку (пошто она није ни изрекла пресуду већ првостепени суд.)

* * *

Од једног општинског писара добили смо овакво питање:

Н..... М..... из Б..... тужио је суду општине Г..... С..... С..... и Ј..... П..... из З..... за просту увреду части и тражио да се по закону казне.

Тужилац Н..... предао је ову тужбу општинском суду 9. октобра 1900 године. Цело ислеђење по тој тужби и испит оптужених, суд је извршио још истог дана када је и тужбу примио, али по томе предмету није ништа даље радио — није никакву одлуку доносио — све до 19 априла ове 1901 године, а тога дана, суд је по овоме делу донео своју пресуду и над оптуженима изрекао казну од по 24 сата затвора, и, осудио их да тужиоцу плате дангубу и накнаде положену таксу у два динара.

Као што се види, од последњег рада општинског суда на овоме предмету па до доношења пресуде по њему, протекло је више од шест месеци, и, по томе, кривица је тужених према §. 396 кривичног закона застарела, општински је суд ипак донео по истој своју пресуду и оптужене казнио. Донео је дакле пресуду по кривици која је одавна застарела.

Овај писар пита нас сада:

1, Да ли би се сматрало за лишење слободе, кад би општински суд поменуто своју пресуду над осуђенима и извршио; и
2, Шта би по тој пресуди требало радити, по закону ако се иста не може да изврши.

На ова питања ми му одговарамо:

1, Кад би општински суд над осуђенима извршио горњу своју пресуду, коју је изрекао по кривици која је одавна застарела, па би се ислеђењем утврдило, да су дотични часници општинског суда *намерно и са знањем да је кривица застарела* донели и извршили исту пресуду, — онда би свакако за такву своју радњу били одговорни по казненом законнику, али ипак не за незаконно лишење слободе, већ за дело из §. 122 у вези са §. 132. казног законика; и,

2, Ако донешена пресуда, о којој је реч, није извршена, онда се она по закону не може ни извршивати. У том случају, општински суд треба да донесе своје решење, којим ће констатовати: да је пресуда погрешно и противно закону донета по кривици која је још пре доношења исте пресуде застарела, и, да се са тога не може ни извршити, већ да се има сматрати као и да не постоји, па то решење да саопшти заинтересованим странама; а, кад исто решење постане извршно, да остави акта у архиву као свршена.

Ако је приватни тужилац претрпео какву штету, отуда, што дотични општински часници нису благовремено по његовој тужби и по учињеном ислеђењу донели пресуду, већ су допустили да кривица тужених, са њиховог немарног и неправилног рада застари, он може, за накнаду те штете, тужити одговорне часнике надлежноме суду, ако хоће и успеху се нада. А, може их, за немарљиво и неправилно вршење своје дужности у овој прилици, тужити и надзорној власти и тражити да за то буду кажњени.

ОСВЕТА ЈЕДНОГ КЛОВНА

Новела од G. Lachand-a

Били су нераздвојни. Видео сам их први пут у Болоњи и сећам се да нисам никад присуствовао тако смелој и опасној представи.

После обичних телесних продукција, гимнастичар Паоло пењао би се на највећу висину циркуса.

Паоло је био леп момак, атлетских форма, правилних црта на лицу, црне косе, црних очију и дубока погледа; прави јужни тип.

Кловн се звао Ђовани, по његовом лицу, измрченом црним и белим, и по његовом традиционалном оделу, могао је га човек одма познати, којој врсти уметности припада.

Ево како би они изводили најглавнију тачку преставе. Кад би се Паоло горе успео, да отуд учини salto mortale (вратоломни скок), Ђавани би заузео место, на половини висине, на једној дасци, нарочито за то начињеној. Паоло би се онда одозго баacio и на галаву полетио доле у празнину, и пре но што би пао на земљу, Ђавани би га са мајсторском вештином дочекао и рукама обухватио преко тела, тако, да би обојица остала у равнотежи на дасци.

Аплаудирању и расположењу публике не беше краја. Народ је придлазио са свих страна, и свако вече циркус беше препун.

Сећам се да су новине много коментирале држање власти, која је допуштала тако опасну продукцију, не предузевши потребне мере.

Кроз мало година, та два артиста стеклоше себи леп глас и заслужише приличну суму. Њихова срећа зависила је од њихова савеза; кад би се раздвојили, један без другог не би могао опстати.

*

Пре три године, њихово друштво замал да се не развргну. Обојица су били родом из Сицилије, из истог места. После толиког путовања зажелише да виде своје родно место, где бејаху триумфално дочекани. Сви су их радо гледали и били им сусретљиви. Највише се за њих интересоваше млада и лепа девојка Росита Баиди, кћи једног богатог сицилијанца. Као најбогатија у селу, она се сматрала велика госпођа и нико се не усуђиваше запросити је. Али Паоло и Ђовани, и ако су отишли у свет сиромашни, сад бејаху имућни и славни, па их Росита држаше себи равним. Показа им се пријатна и љубазно с њима разговараче. Кроз неколико дана обадва уметника бејаху заљубљена.

Ђовани и Паоло били су леви младићи, али први изгледаше сувише смешан с намазаним лицем и комендијашким оделом, док Паоло беше увек солидно обучен и елегантан, и Розита изабра себи Паола.

Одмах се венчаше. Било би сувише описивати бол којег Ђовани у души осећаше, видећи да је Росита њему представила Паола, и да мора он бити сведок њиховој срећи, јер Росита се одлучи пратити свог мужа по свету. Но изгледаше да се на брзо предао својој судбини и показиваше се весело и расположен да Росита, једног дана рече свом мужу: — Ја сам се бојала да ће нас Ђовани оставити, по срећом опасност је прешла. Шта би само било с нама без Ђована?... Али ето он се привикао гледати нас сретне, и сад нам је будућност зајамчена.

И, заиста не би нико ни помислио да је Ђовани невесео; он учествоваше представама с оним истим хумором и редовно долазаше на трпезу. Али, сваки пут, кад би се путовало из једног места у друго, док би се Паоло, Росита и Ђовани пењали на воз, опрезни и вешти посматрач могао је видети једног младог човека, сумњива изгледа, да улази у исти воз, у купеу III класе, и излази на исту станицу где и наша тројца излазише.

*

Приспеше једног дана у Болоњу. Ту огласише бубњом преставу на којој ће Паоло изводити чувене, „salto mortale“ с главом у врећи.

Из Фиренце, Венеције и са свих страна Италије свет је долазио у Болоњу отимајући се ко ће пре добити места у циркусу.

Изјутра, оног дана преставе, кловн Ђовани, чим је ужињао оде на поље и прешавши градске бедеме, упути се једној усамљеној кући; отвори врата, уђе унутра и чекаше. Мало за тим, дође у кућу онај непознати њихов сапутник.

И ту њих двојица, с нарочитом вештином, изведоше више пута „salto mortale“.

Кад бејаху готови, Ђовани рече непознатом:

— Пистро! твоја је наука довршена; ти сад вредиш колико и Паоло, и твоја је срећа осигурана. Упамти само да нико не сме знати да смо се кад видели и састајали. Буди дискретан ако мислиш да се обогатиш.

— Али, примети Пистро, нашто ми та способност кад Паоло врло добро ради свој посао? —

— Он би се могао разболети.

— Зашта онда држати то у тајности?

— Могао би Паоло постати љубоморан.

У вече бејаш у циркусу. Кад се Паоло показа на оној висини, с главом у врећи, ужасна страх овлада публиком. —

Један... два... три... и Паоло скочи а Ђовани узаман рашири руке да га дочека. Тело несретниково падаше неизмерно брзином доле. Ђовани није успео да задржи свог друга на дасци, као до сад. Паоло лежаше мртав на земљи.

Описати онај ужас и врисак у циркусу, немогућно је.

Кловн јаукаше и чупаше косе од жалости; на један пут, као обузет крајњим очајањем, склопи очи и баци се немарно доле, метнувши тако и свој живот у опасност.

*

Ђованова жалост за својим другом, чињаше се искрена; сви су били тронути.

— Јадни момак, говорило се: не губи само друга, пријатеља, него и срећу. Где ће да нађе другог Паола? Сви су давали кривицу овом последњем, кад није могао тачно одмерити скок.

Росита не рече ништа; баци један оштри и дуги поглед на Ђована који, немогавши издржати тај поглед, удаљи се.

Три месеца после тог несретног догађаја, римске новине равносиле су по Италији ову рекламу:

»После ужасне смрти гимнастичара Паола, пошло је за руком кловну Ђовану, да нађе способну особу, која ће са истом вештином чинити „talto mortale“. —

Уторак, у краљевском циркусу у Риму, даваће се први пут престава, на којој ће гимнастичар Пистро заменити оплаканог Паола.

»Примећује се, да је надлежна власт строго забранила артисту Пистру, скок са главом у врећи«. —

Кад је Росита, која се беше вратила у Сицилију, прочитала ову рекламу, узе у наручја свога синчића од три године и шапталаше му:

— Слатки Паолино, кад дорастеш до ножа, твоја ће ти мајка причати о освети једног кловна.

превео Д. С.

КО ЈЕ УВИЦА?

КРИМИНАЛНА ПРИЧА

А. Белоа

3

— Зашто црвените?

— Јер се господин Бријар тога вечера први пут, откако га познајем, није са мном опходио, као са уметником... Он ми је пришао близу, ухватио ме је за руке и погледао ме сасвим чудновато.

— Шта сте ви рекли?

— То не могу да се сетим. Знам само, да сам била узбуђена и збуњена. Али он није остао при своме тражењу, него се брзо опростио са мном с молбом, да му не замерим за његове будалаштине.

— Кад вас је оставио?

— И то више не знам. Дуго после тога по свој прилици не.

— Ви знате сигурно да је он отишао?

— Сасвим сигурно — та ја сам га отпратила до врата.

— А кад је отишао, шта сте онда радили?

— Ништа... Било ми је врло непријатно у души... осећала сам почетке тужнога расположења... и немира...

— Немира? због чега?

— Помислила сам, господину је Бријару можда било мање до тога стало, да ме ангажује за своје позориште, него да се зближи са мном на други начин. Доцније, мора бити, да сам заспала... Јест, заспала сам, јер се тога сећам.

— Али ви сте увече, око девет, отворили врата господину де Живреју?

— Јесам! Пробудило ме је звонце.

— Ви сте га одвели у свој салон, понудили сте га да седне и после неколико тренутака убили, без повода, без наговарања с друге стране... то своје тврђење дакле не поричете?

— Да.

— Затим сте му одузели новчаник и сакрили? То признајете ипак? Та тај новчаник тек није сам отрчао из салона у вашу спаваћу собу, из цена господина де Живреја па у ваш јастук?

— Не знам ништа о томе и не могу ништа да кажем, господине, али ја сам тај новчаник видела први пут у моме животу, кад ми га је показао господин комесар.

— Дакле од почетка до краја, — заврши истражни судија саслушање, — исти систем, иста тврдоглавост, порицати оно, што је тако јасно.

Полицијско трагање за особом, о којој је било речи у саслушању, доказало је убрзо, да у Паризу не постоји никакав позоришни агенат под именом Бријар. Па ипак тај Бријар нити је био уображено, нити Бертом Моклеровом измишљено биће, јер су многи сведоци виђали, да је он девојци долазио и код ње звонио; исто тако су га виђали, кад је из њене собе излазио. Трагало се, дакле, и даље за том особом, која је у толико сумњивија била, што се брижљиво крила и у свету се кретала под лажним именом и лажним занимањем. Али, на жалост, без успеха.

Сад се судија старао, да дође до бољих и поузданијих резултата распитивањем о животу оптужене. Берта Моклер је тврдила, да није никад имала љубавника; и у том погледу није нико ни знао што ружно о њој рећи. Али је она ипак морала имати односе са светом или са сродницима. Том приликом је утврђено, да је са госпођицом Икс одржавала интимне односе, — околност, која јој је била навукла у првој глави споменути ружан надимак.

— Ви јамачно знате, — запита је на другом саслушању истражни судија, — да вам је у неким круговима придан надимак госпођица Алфонз? Ви, нема сумње, знате и шта то име значи. Да ли га и заслужујете?

— Не, одговори она, јако поцрвеневши. Чим сам сазнала, да ми је то име прикачено, прекинула сам свако опхођење са том госпођицом и нисам више примала од ње никакве услуге. — Истина је, до душе, да сте своју кројачицу, известили, да ћете своје дугове од сада сами плаћати; али је госпођица Икс ипак по нешто за вас већ плаћала.

— Само један рачун, господине, који је могао износити око две хиљаде франака.

— Где сте се упознали с том дамом?

— Код једног позоришног директора, коме сам се представила, да бих добила какво место. Она је седела у углу његове приватне собе, дуго ме је досадно гледала, саслушала је, шта сам хтела, сигурно је упамтила име и моју адресу, коју сам морала казати директору, јер ми је хтео јавити, кога дана да дођем на пробу. Сутра-дан ме је она већ молила за посету.

— И ви сте отишли њој, и не познавајући је изближе?

— По имену ми је била, господине, већ од дужег времена позната. Та госпођица Икс је уметница.

— Та да, тако изгледа, рече истражни судија смешећи се.

— Могло се мислити, настави Берта, и да је имала штогод да ми каже о директору, с којим се, како је изгледало, познавала. Она ми је и рекла, да се директор изразио о мени с похвалом, да му се допао мој орган и моја појава, да сам само још врло неискусна, сувише страшљива, и сувише скромно одевена... Одговорила сам, да се не могу боље одевати, пошто сам сирота... На то је рекла она, да ће ми поручити одело и проучавати улоге са мном, а и да ће ми за кратко време помоћи да добијем место; затим ме је одвела својој кројачици и модискињи.

— Другим лиферантима вас госпођица није водила?

— Није, господине... та других потреба нисам ни имала; од мајке сам наследила мало покућанство... једино, што ми је од ње остало.

— Издашност госпођичина кретала се дакле у извесним границама... а какве је границе повукла ваша благодарност? Ви сте јамачно дошли до убеђења, да јој не смете ништа одрећи?

— То нисам никад казала, господине! узвикну она живо.

— Размислите се, молим Вас! Кад се тако енергично ограђујете, може се лако помислити, да ме разумете; а кад разумете и овакав, само слабо назначен, смисао, који сам ја исказао сасвим резервисано, једва ћете смети одрећи, да тачно познајете тему, о којој говоримо.

— Ја нисам у том погледу ништа признала, господине, па и не признајем ништа, што се тога тиче.

— Онда ћу морати своју срећу покушати код ваше пријатељице; можда ће се она приволети признању!

IV.

Госпођица Икс није ни мало сумњала о томе, да се сазнало за њен однос према Берти Моклер; и сама је чак једва сматрала за потребно да о томе ћути. С тога је била она и спремна, да добије позив од истражног судије. Али је с почетка била одлучила, да се користи извесним заштитницима, који су се налазили на положајима од утицаја, те да се, под изговором изненадне болести, ослободи личнога предстанка. Доцније се друкчије предомислила, јер је нашла, да је за њу пробитачније, да своје исказе тако удеси, како би се одустало од њеног саслушавања као сведока пред поротницима на претресу. Она узме једну тоалету, која јој је дивно стајала и у којој је изгледала једва старија од двадесет и пет година, ма да је достигла била већ тридесет и пету. Затим нареди да јој се запрегну кола, па се одвезе у палату правде.

Одмах је била уведена судији, који ју је био позвао. Смеша се, уздигнуте главе, као неко, кога ништа не може уздрмати, јер је већ све у животу искусио; или као глумица, за коју ни позоришна светлост, ни догледи немају у себи више ничег страшног, приступи столу, за којим је седео судија.

После обичних формалности и заклетве, да ће истинито сведочити — што јој је дало повода да са своје љупке ручице скине рукавицу — чекала је на питања судијина.

— Ви познајете неку БERTУ Моклер, која стоји под оптужбом, да је извршила крађу и убиство? запита је судија сурово.

— Да, та ми је особа позната.

— Тачно позната?

— Шта разумете, господине, под речју *тачно*?

— Молим, немојте мењати улоге, госпођице! Постављати питања имам само ја.

— Чуваћу се, да не променим улоге; али ја не могу да одговарам на питања, која не разумем тачно.

— Добро, онда ћу вам и поставити питање у другом облику: У каквом сте односу стајали с Бертом Моклеровом?

— У каквом односу? понови она премишљајући... Па, ја сам се с тим младим створењем сасвим лепо слагала; ми смо у мојој кући или у мојим колима, кад смо се возили око језера, пријатно ђаскале... давала сам јој савете, како да се понаша и како да говори... Јер она се спрема за позориште — а ја сам у позоришту већ одавно — те би јој моје искуство могло помоћи.

— И ништа више? запита судија.

— А шта би још могло бити, господине? одговори она са најбезазленијим изразом на лицу.

— Али гласови... свет говори...?

— О, што свет говори! узвикну она готово весело. Бар ви нећете зато дати ништа? Мени је то, што свет брбља, сасвим свеједно! Никад ту нема ни једне речи истините. Тако, на пример, морају, како свет говори, пред истражног судију позвани сведоци понекад чекати од јутра до мрака, па онда још буду немилостиво примљени и с њима се, како веле, сурово поступа... Па ето видите, господине, колико се човек сме ослонити на светско брбљање! Та ви сте ме веома лепо примили, сместа сте ме себи пустили и, бар до сада, — додаде смеша се, — нисте са мном ни мало сурово поступали.

Судија се уједе за усну.

Ова лепушкаста, елегантна дама са својим сигурним ступањем, својим слободним духом, својом заједљивом учтивошћу била му је непријатна; и пошто се ни један истражни судија неће радо да покаже пред сведоком збуњен, рече он суво:

— Ваш духовити начин, госпођице, ма како био занимљив, није на своме месту. Ви сте овамо позвани да на различита питања дате одговора и објашњења. Па како изгледа да питања не разумете добро, можда зато, што нисам био довољно јасан, то ћу се изражавати јасније.

— То ће вам тешко поћи за руком, господине, кад се зна да ће се човек из доброг друштва ипак увек промислити, пре него што ће даму од васпитања, па ма она и позоришту припадала, и сувише директно питати о извесним стварима.

— Судија, госпођо, не мора да осећа неодлучност васпитана човека.

— Онда ћу ја своје уши запушити и одрећи одговор.

— Госпођице!

— О томе можете бити уверени, господине, рече она поново, не обарајући очију, — на извесна питања нећу ништа одговарати, јер се мој приватан живот иза затворених врата у кући, која је моја а није најмљена, тиче само мене лично и никог другог, догод се не окривим каквим поступком, који се коси са јавном пристожношћу! Немојте заборављати, господине судијо, да ја само пунолетним људима и женама, који имају права да потпуно располажу својим делима, допуштам улазак у своју кућу и своје собе, које увек држим добрим завесама заштићене од туђих очију!... Госпођица Моклер има двадесет и две године, ја двадесет и девет — ми нисмо ни речма, нити на који други начин досадили трећим особама.

— Ви заборављате, госпођо, да је та Берта Моклерова данас у затвору и да припада суду, као и да ја имам права односно ће ставити свако питање, које ми изгледа да је од значаја или користи за оптужбу, која је противу ње подигнута.

— Та ја ћу врло радо дати објашњења и одговора, док је реч о оптужби, о којој говорите. Али у каквом односу може моје опхођење са госпођицом Моклер стајати према томе убиству? Ја не могу да знам у каквом?

— Шта знате о томе убиству?

— Шта ја о томе знам? Е, то је лепо, господине! Најзад ћете још посумњати, да сам имала и удела у томе послу? можда видите у мени сакривца? Зашто сте ме онда позвали као сведока, а нисте наредили да ме затворе као оптужену.

— Дешавало се, госпођо, да је неко био позван пред истражног судију као сведок, па онда полицајцима одведен у затвор; то зависи од обрта, којим пође саслушање.

— Одиста? Па то су лепе ствари, којима се човек излаже и не знајући! А ја се притом одазивам вашем позиву тако поверљиво, тако мирно! а можда ћу кроз шесет минута седети у затвору, само ако се то вама буде допало! Али бар да свега позоришног директора о томе извештим, биће ми јамачно допуштено — или, можда, не? јер ја играм вечера!

Ове су речи биле изговорене вишим комедијашким тоном, са још увек истим осмејком.

Ма да је судија морао увидети, да пред собом има препредену противницу, из које неће моћи много ишчупати, није ипак хтео признати, да ће га ова жена збуњити.

— Па ви сте рекли, отпоче опет, да ћете радо одговарати на сва питања, која би имала везе са самом оптужбом?

— Разуме се, господине; ја бих једва могла штогод знати, што вама не би већ било познато... У време, кад је убиство извршено, нисам се више дружила са госпођицом Моклеровом.

— Шта је био повод вашем разстанку?

— Ништа. Њуд нас је саставила, а њуд нас је и раставила.

— Јесте ли ви били њудљива страна.

— Не, госпођица Моклер.

— Да ли знате за узрок, који је навео госпођицу Моклер, да се растави с вама?

— Надимак госпођица Алфонз, који су јој дали... ја вам овим, јамачно, не казујем ништа ново, господине... али који она ни мало не заслужује.

— Зар јој ви нисте своју кесу отворили?

— О! то мало новца!

— А чиме правдате ту издашност?

— Ама она ји била моја колегиница, која је имала мање среће од мене... Уосталом то неколико франака, што сам за њу платила, важе само као зајам. Позајмљивала сам јој новац, јер сам веровала у њену будућност.

— Кад сте се растали, зар није Моклерова са вама говорила о своме дугу?

— Још како, господине, била је веома раздражена зато, што ми није могла вратити новац, па ме је наморала да примим признаницу.

— Плаћање у новцу или — *in natura*?

— Ви сте ме, господине судијо, малочас прекорели, што сам се усудила, да учиним духовиту примедбу, како сте је ви назвали — али сад ми дајете сами сасвим рђав пример!

— Шта сте помислили, кад сте чули за хапшење Моклерове?

— Да је ухапшена једна невина особа!
— Како сте дошли на ту мисао?
— Жана, која убија човека, мора да има енергије; али госпођица Моклер нема ни искрице од тога — она је тесто, које сваки може по својој вољи месити — слаба главица, која је покорна свакој туђој вољи.

— Која је и вашу морала слушати?
— Можда.
— За то ћу се ваше признање чврсто држати.
— Признање? Какво?
— Да се Моклерова налазила под вашом влашћу и да сте ви утицали на њу и нагонили је на извршење злочинства.

— Ах! то ми ви хоћете?
— Па разуме се.
— И сад ћете ме затворити?
— Можда; јер ваш исказ отвара поље нагађањима...
Она га погледа и на мах се јасно засмеја.

— Е, па добро, господине судијо! Изгледа да сте добили партију! Признајем да сам побеђена! Као казну за то, што нитам хтела да одговарам на ваша питања, полако сте ме дотле довели, да сам показала своју слабу страну! Да, ви сте ишли још и даље: за неколико тренутака сте ми улили прави страх!... О, та како сваки има право, кад каже, да се у вашим рукама најневинији људи излажу највећим опасностима! Па јесте ли сада задовољни, господине судијо? Могу ли сада да идем на вечеру? Шест је сахати, а у осам морам већ да изиђем на позорницу.

— Идите, молим вас! Мене ради не треба да заборавите своју прву реч.

— Хвала вам, господине.
Она устаде и поздрави; на вратима се окрете и рече судији, који ју је пратио:

— Верујте ми, да се не налазите на правој стази: Берта Моклер је невина.

— Али она признаје своје дело!
— Зар је то доказ? За њену, глупост јесте, али ни за шта друго!

Смешећи се, као што је дошла, оде она из собе.

У колико се тицало њене особе, остало се при томе првом саслушању, које није ни у акте забележено. Истражни судија, као и државни тужилац дошао је до убеђења, да оптужба нема никакве везе са интимним одношајем, који је постојао између госпођице Икс и Берте Моклер, да у интересу јавног морала власти радо, и то сасвим оправдано, избегавају дотицати се извесних осетљивих тачака горуће природе.

(Наставиће се).

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

Ових дана одговарала је у Бечу пред судом у Леополдовом предграђу шваља Амалија П. за проневеру, причињену тиме, што је заложила 40 комада војничких кошуља које је добила на израду. Доставу је учинио трговац Андреја Луц.

Оптужена је признала дело, правдајући се великом бедом и нуждом. Казала је, да јој муж служи у једној радњи, да има 10 форината недељно, да имају деветоро деце од којих су шесторо малолетни, и да она сама ради четрнаест часова дневно. Упитана, колико јој се плаћа за шивење кошуља, оптужена је изјавила, да јој се за 20 кошуља плаћа 70 крајцара, да свега тилико може да изради за дан и то кад се рано напрегне, али да дневно троши на то по 22 крајцаре за конач, што јој се од оне зараде одбија. Достављач Андреја Луц изјавио је као сведок, да оптужена, кад је вредна, може дневно да сврши 30 кошуља, за што се добија 1 фор. и 5 кр.

— Судија (судски секретар д-р Кицтлер): „Оптужена вели, да дневно може да сврши само 20 кошуља, да на то мора утрошити 14 сати рада, и да за конач мора да изда 22 крајцаре.“

— „Сведок: То последње је истина.“

Судија и вршилац дужности државног тужиоца: „Грозно! Ужасно!“

— Сведок, коме ови узвици не звонише пријатно, изјави, да није његова кривица, што је тако мала награда; јер прво, толика је награда одређена, друго, он само рукује предузећем за које шваља ради, и, најзад, треће, саме шваље су својом конкуренцијом, смањиле награду.

— Вршилац дужности државног тужиоца (сведоку): — Ми вама и не замерамо; само смо из социјално-политичких интереса питали, колика је награда.

— Судија (оптуженој): — Ви сте већ једаред кажњени за слично дело?

— Оптужена признаје, да је 1886 године, дакле пре 15 година, кажњена за проневеру са два месеца затвора, али, вели, да је случај био оваки исти, јер „Не могу да гледам, да ми деца пиште од глади!“

— Судија: — Истина је да сте у невољи, али за то ипак не смете дирати у туђе.

— Судија затим изриче овакву казну: оптужена се кажњава за проневеру са три дана затвора. Као отежавну околност узео је раније осуђивање, а као олакшавну: што је оптужена у великој беди и сиротињи, а нарочито што јој је зарада онако бедна и ништавна сразмерно према раду и напору.

ОГЛАШЕН ЗА ХАЈДУКА

Петар Нешовић, родом из Г. Бејаштице, среза прокупачког, округа топличког, чију смо потерницу са описом изнели у 29 броју нашег листа, оглашеш је за хајдука решењем поменутог начелства од 9 тек. месеца бр. 6341. Према овоме решењу начелства, од сада је свакоме слободно убити одметника Петра.

УХВАЋЕН

Глигорије Јовановић, одбегли осуђеник управе београдског казног завода, чију смо слику и потерницу изнели у 30-ом броју нашег листа, ухваћен је 9 тек. месеца у Нишу и враћен на издржање осуде.

ТРАЖИ СЕ

Татомира Конурића, бив. служитеља поште београдске, окривљеног за крађу и утају, тражи кварт-палил. управе града Београда актом својим бр. 6503. Пронађеног Татомира треба стражарно спровести овоме кварту, или управи града Београда с позивом на бр. 21026.

Петра Варваринца, кројачког помоћника, окривљеног због крађе, који се у последње време налазио у Аранђеловцу, тражи кварт теразиски управе града Београда актом својим од 9 тек. месеца бр. 6525. Пронађеног треба стражарно спровести овоме кварту, или управи града Београда с позивом на бр. 20998.

Танчу Ђрстића, абаџију из Пирота, који је, пре неколико дана, душевно оболео, и као такав отишао од своје куће, тражи начелство округа пиротског актом бр. 5260. Танча има 50 год., срењег је стаса, приномањаст, просед, у оделу је од пиротског шајка. Пронађеног треба спровести поменутом начелству, или управи града Београда с позивом на бр. 21480.

Богомира Д. Стојановића, родом из Прњивице, среза алексиначког, који је 4 овог месеца побегао из манастира Св. Романа, камо је на лечењу био, и за кога се мисли да је душевно оболео, тражи начелство среза алексиначког депешом бр. 7348. Пронађеног Богомира, који има 45 год., а срењег је раста, дежмекаст, риђ, очију шарених, треба спровести поменутом среском начелнику, или управи града Београда с позивом на акт бр. 21245.

Катарину — Кат, жену Милијана Младеновића, баштована из Обреновца, среза посавског, округа ваљевског, која је 5 тек. месеца одбегла од своје куће, тражи срески начелник актом бр. 6540. Пронађену Кат треба спровести или среском начелнику, или управи града Београда с позивом на акт бр. 21133.

ПОТЕРА

Матијас Пихлер, родом из Шопрона у Аустро-Угарској, коњушар по занимању, окривљен је код управе града Београда због више крађа. Он има 27 год., средњег је стаса, округла лица, кестењаве косе, очију плавих, носа и уста обичних. За Матијасом, који је у бегству, наређује се тражење. Акт управе града Београда бр. 20930.

Марко — Муја — Зарић, циганин-чергар, родом из Рибара, среза мачванског, решењем шабачког првостепеног суда од 9 тек. месеца бр. 17731, стављен је под суд и у притвор због крађе стоке. Он је сувоњав, повисок, смеђ, мута кад говори. Марко је сада у бегству, па с тога поменути суд моли све полицајце, да га у својим домаћајима живо потраже, па у случају проналаска њему стражарно спроведу. Пронађени Марко може се спровести и управи града Београда с позивом на акт бр. 20902.

Непознати разбојници, њих 5—6 на броју, напали су, поћу између 13—14 тек. месеца на кућу Стојана Бојнића из Р. Баре, среза звишког и из исте покупили и однели: 30 динара у новчаницама, неколико старих талира и цванџика, два пара чизама, двоје сукнене чакшире, две сукнене блузе, 1 чохани јелек, 1 трубу белог и црног сукна, ам, узду и једну извезену, сукнену женску хаљину. Један од зликоваца био је средњег стаса, црномањаст, сувоњав, са гуњом и чакширама од црног сукна и црном јагњећом шубаром. Начелник среза звишког депешом бр. 6292, моли за најживље тражење разбојника и пљачке. Акт управе града Београда. бр. 21495.

Непознати зликовац, средњег стаса, плав у лицу, стар 20—25 година, у сукненом фермену без рукава, гаћама и кошуљом од српског платна, напао је 9 тек. месеца, у сумраку, Животу Узуновића, из Заклопаче, у намери да га опљачка. Напад је извршио на путу Брестовик — Гроцка са револвером, из кога је испалио на Животу три метка, од којих га је један опасно повредио, али се ипак бегством спасао. Начелник среза грочанског, депешом својом од 11 тек. месеца моли за најживље трагање овог непознатог зликовца, кога, у случају проналаска, треба њему спровести под сигурном стражом с позивом на бр. 5156. Акт управе града Београда бр. 21184.

Ко је ово? У маси оних личности који цео свој живот проведу скитајући се из места у место, а које је наш народ врло лепо назвао *иробисветима*, долази и ова, чију слику сада износимо. Колико су пак ове личности тајанствене а у већини случајева и опасне, о томе је, мислимо, излишно и говорити. Помињемо само то, да их савремене полицијске префектуре, којима установа Вертилонаже допушта да прате сваки њихов корак сматрају као професионалне злочинце и крадљивце, који су, у већини случајева у вези један с другим.

Индивиду-а о којој хоћемо да говоримо, интересантна је у сваком погледу. Остављајући на страну њено, по све маркантно лице, оно чиме она изазива велику сумњу против себе, јесте намерно прикривање своје идентичности. Док у почетку изјављује да се зове Сима Радаковић, да је родом из Белопавлића у Црној Гори, и да никад није био у Србији, докле доцније, када је згодним питањима иследника доведен у шкрипац — признаје, да је у Београду био пре 8—10 година, и што је најважније, да је из Србије неколико пута на свагда протериван. Последњи пут — пре три године, прогнало га је, вели, начелство округа топличког на свагда у Турску, одатле се вратио пре месец и по дана.

За време свог трогодишњег бављења у Турској, био је вели, неко време приватни учитељ у Белом Пољу па је по том, без икаквог циља, отишао у Солун, из овога у Свету Гору, одатле у Скопље, а из овога у Софију, камо је остао 4 месеца, као прост раденик. Пре неколико месеци вратио се из Софије у Скопље, а пре два месеца прешао у Србију.

Из пасоша црногорског који је код ове индивиду-е нађен види се да се она доиста зове Сима Радаковић, али сем овога пасоша, она има још два, који гласе на исто име, од којих је један

гурски а други руски. И ако у сва три ова пасоша стоји, да је Сима родом из Белопавлића ипак један Босанац тврди, да је он — Сима родом из Бихаћа у Босни.

Кад се овоме дода још и то, да се описи у пасошима ни у ком случају не слажу са стварним описи „Симиним“ и кад се зна, да је он, у току последњих два месеца прошпартав готово целу Србију издајући се за пострадалог српског учитеља у Македонији и купећи, на име тога добровољне прилоге, а међу тим је толико неписмен, да ни своје име не може добро потписати, онда је основана сумња, да је он нека велика варалица, или можда, још нешто горе.

Да би се све то тачно утврдило, а нарочито, да би се извидело ко је, од куда је и каква је ово личност, што, другим речима значи; да би се утврдила њена идентичност, — управа града Београда позива, како власти, тако и приватне, који о њој буду ма шта znale, да јој то одмах доставе у ком циљу износи се и ова слика.

Сима може имати око 35 година, раста је средњег, косе отворено црне и ретке, чела високог и вертикалног, очију зелених, носа правилна, лица у облику квадрата. Од особенних знакова има: белегу од посекогине на левој страни врата, белегу од изгоретине на левом слепом оку и две белеге од посекогине на десном лакту.

Карло-Виктор Стребингер — Клингер, бив. служитељ једне трговачке куће у Бечу, проверио је 26.500 круна и побегао.

Карло је родом из Будим-Пеште, има 32 год., средњег је стаса, широких плећа, загасито-плавих бркова, зуби су му вештачки.

На молбу овдашњег аустро-угарског консулата, управа града Београда позива све полицијске власти, да на овог Карла обратe најстрожију пажњу а у случају његовог проналаска, да је о томе одмах извести с позивом на акт бр. 20931.

У циљу што лакшег проналаска Карловог, оvd. Аустро-угарски консулат послао је и

слику његову са молбом да се преко „Полицијског Гласника“ публикује, чему се ми одазивамо.

Ратко Дробњаковић, родом из Крстаца, округа рудничког и бив. осуђеник управе београдског казног завода, побегао је 16 текућег месеца са осуде из Топчидера, коме је, као слободњак, био. Он има 22 год., средњег је стаса, смеђе косе, очију црних, образа дугуљастих, обрва црних и састављених; собом је однео и осуђеничко одело, од белог сукна, маркирано знаком „Р“.

Ратко је, због више опасних крађа, био осуђен, као малолетан, на 10 година робије, без окова, од које је осуде издржао свега 3 год., 8 месеци и 14 дана; још има да издржи 6 година 3 мес. и 16 дана.

Управа казног завода, актом својим од 16 текућег месеца бр. 3562, моли све полицијске власти, да одбеглог Ратка у својим

домаћајима најживље потраже и, у случају проналаска њој стражарно да га спроведу.

Пронађени Ратко може се спровести и управи града Београда с позивом на акт бр. 21719.

О проналаску, моле се власти, да извести и Уредништво „Полицијског Гласника“, како би благовремено јавило о престанку потребе за његово тражење.

